

# Danmarkspremiere i Nordjylland

Det kunne være endt rigtig galt, da en 62-årig mand fra Nordjylland efter et sygehusophold fik rod i sin medicin. I stedet har det ført til, at Sæby Apotek er kommet med i et nyt, banebrydende samarbejde, der sikrer læring om utilsigtede hændelser mellem sundhedsaktører i Frederikshavn Kommune



*Apotheker  
Preben Smed  
Jeppesen,  
Sæby Apotek*

Af Signe Terkelsen, freelancejournalist

Hver fjerde uge går apoteker *Preben Smed Jeppesen* til møde. Et møde, som potentielt kan være med til at redde liv. Det foregår nemlig i den nyoprettede UTH-klinik i Frederikshavn Kommune. Her mødes risikomanagere og kvalitetskonsulenter fra blandt andet Sygehus Vendsyssel, samt Frederikshavn Kommunes præhospitalenheder og psykiatrien foruden en repræsentant for de praktiserende læger og speciallægerne - og så Preben Smed Jeppesen.

Hver gang diskuterer de 1-2 aktuelle utilsigtede hændelser og tiltag, som kan forhindre at lignende opstår.

## Positivt samarbejde

Det var en episode for knap et år siden, der satte gang i det samarbejde, som apotekeren i Sæby i dag beskriver som 'et meget positivt møde'.

»Når jeg skal være lidt høj i hatten, så siger jeg, at vi laver verdenspremiere i Frederikshavn Kommune. Det er i hvert fald første gang, man gør det her i Danmark,« fortæller Preben Smed Jeppesen.

I februar 2011 kommer en 62-årig mand ind på Sæby Apotek med en recept fra sin egen læge på Tablet Selo-Zok 200 mg, 1 tablet dagligt mod uregelmæs-

sig hjerterytme, og tablet Norvasc 5 mg ej S, 1 tablet dagligt mod forhøjet blodtryk. Apoteket substituerer og udleverer Metoprololsucinat 200 mg, som svarer til Selo-Zok, men er billigere.

Manden spørger desuden til lægemidlet Cordarone, som han hidtil har fået, og personalet på apoteket fortæller, at det skal han henvende sig på sygehuset for at få det ordineret, da dette præparat kun må ordineres af speciallæger i kardiologi. Apotekspersonalet går derefter ud fra, at manden har styr på sin medicinering.

## Indlagt med forgiftning

Men et par dage senere bliver apoteket ringet op. Manden er blevet indlagt - han er blevet forgiftet med metoprololsuccinat og har stort set ingen hjertereaktion.

Det viser sig, at han tidligere har fået ordineret Selo-Zok 50 mg og nu har han taget det sammen med 2 stk. Selo-Zok 200 mg - altså i alt 450 mg metoprololsuccinat.

På hospitalet bliver manden afgiftet og i løbet af de næste 24 timer bliver hans tilstand normaliseret.

Og derefter går arbejdet i gang med at finde ud af, hvad der var sket.

### UTH:

Utilsigtet hændelse, der skader patienten, eller indebærer risiko for skade som følge af patientens møde med sundhedsvæsenet

Det viste sig, ifølge Preben Smed Jeppesen, at manden efter den seneste af en række operationer var blevet behandlet med Cordarone, og at han troede, at han stadig skulle tage Cordarone - og at Selo-Zok var en substitution for Cordarone. Manden havde svært ved at bevare overblikket over navnene på sin medicin på grund substitution, da både Selo-Zok / Metoprololsucinat og Cordarone er på 200 mg, blev de forvekslet.

En analyse af arbejdsgangene og overleveringerne mellem sygehus og praktiserende læge viste desuden, at overleveringerne både til den 62-årige og til hans læge havde været mangelfulde og uklare. Og fra sygehusets side havde man ikke videregivet en aktuel status på hvilke lægemidler manden skulle tage - udelukkende en oversigt over den medicin, han havde fået.

### Startskud til samarbejde

Både apoteket og sygehuset indberettede hændelsen til Dansk Patient-Sikkerheds-Database, men samtidig blev den startskuddet til det nye banebrydende samarbejde om utilsigtede hændelser i Frederikshavn Kommune.

»Man har tidligere talt om at oprette en UTH-klinik, og der ville man selvfølgelig behandle sådan en sektorovergangssag. Det var hurtigt udrykning,« forklarer

Preben Smed Jeppesen om klinikken, der havde sit første møde i marts.

Han blev inviteret med i gruppen, fordi Sæby Apotek havde været involveret i hændelsen med den 62-årige - og han tøvede ikke med at sige ja.

»Jeg tænkte, det passer jo forbiuret godt med det arbejde, vi bedste evne forsøger at gøre på apoteket - at forsøge at undgå fejl og være med til at fejl ikke gentager sig. Det stemmer ganske godt overens med det arbejde, vi har gjort gennem mange år på apoteket,« siger Preben Smed Jeppesen.

For apotekeren fra Sæby er der dog flere gode grunde til at være med i samarbejdet. Han vil gerne være med til at åbne op for diskussionerne om de utilsigtede hændelser.

»Kan jeg være med til at afmystificere hele det her område, så vil jeg gerne det. Vi skal tage det op, og det er ikke noget, man skal være bange for at erkende,« forklarer Preben Smed Jeppesen.

Han har med egne ord haft et godt samarbejde med de andre deltagere lige fra starten, og apoteket kan bidrage med en god portion erfaring med behandling af utilsigtede hændelser og fejl.

### Sektorovergange

Indtil nu har gruppen på hvert møde behandlet 1-2 sager, og det er ifølge Preben Smed Jeppesen typisk

### Sådan kommer du i gang med samarbejdet

Da UTH-klinikken i Frederikshavn Kommune åbnede, skete det på initiativ fra Frederikshavn Kommune, som bad apoteker Preben Smed Jeppesen om at deltage. Apoteket kan dog også selv være udfarende i forhold til at få etableret en klinik, mener han.

- Tag kontakt til risikomanagere og kvalitetskoordinatorer på sygehuset og i hjemmepleje og foreslå at tage de lokale sager op

- Hvis I diskuterer lokale sager, bliver det nærværende på en anden måde, end hvis man taler om generelle problemstillinger, fordi det er de primære behandlere, som mødes
- Tag fat i ildsjælene. Det kræver folk, der brænder for sikkerhedsspørgsmålet, hvis samarbejdet skal lykkes
- Læg ikke skjul på, at du er interesseret - og at du har den nødvendige erfaring med behandling af utilsigtede hændelser og fejl

➤ hændelser, hvor det er gået galt i overgangen fra en sektor til en anden.

For eksempel i sagen om en ældre kvinde, der var tilknyttet hjemmeplejen.

Kvinden havde været indlagt, og havde fået et brev med hjem fra sygehuset, som hun skulle give til den sygeplejerske, der kom i hendes hjem.

Men da kvinden kom hjem, satte hun blot papiret ind på en hylde, og da sygeplejersken i mellemtiden havde været på ferie, anede hun intet om at kvinden havde været indlagt. Derfor gik der en måned før brevet blev opdaget, og kvinden kom i den rigtige behandling.

### Nye arbejds gange

Sagen førte blandt andet til en diskussion af sagsgangen fra sygehus til hjemmepleje. Det viste sig at hjemmeplejen følte sig spættet af sygehuset, fordi man modtog et hav af e-mail, for eksempel, når en

patient blev flyttet fra en afdeling til en anden - hændelser, som var irrelevante for hjemmeplejen. Og det betød, at hjemmeplejens personale kunne komme til at overse det, når der endelig kom en vigtig mail fra sygehuset.

Resultatet af mødet i UTH-klinikken var, at deltagerne kunne gå hjem på deres respektive afdelinger, og ændre på de arbejds gange.

En af grundene til UTH-klinikkens succes er ifølge Preben Smed Jeppesen, at alle deltagerne er riskmanagere og kvalitetskonsulenter - altså eksperter, som til daglig har fokus på patientsikkerhed. Det betyder ifølge Sæby-apotekereren en utrolig åbenhed og vilje til, at få projektet til at fungere.

Og han er ikke i tvivl om, at det har potentiale til at blive endnu større.

»Kan vi få det her udbredt til andre kommuner, vil det i den grad være med til at hæve patientsikkerheden,« siger han. ■

### Spørgsmål og svar om UTH-klinikken

*Rune Gjerløv Winther* er risikomanager i Frederikshavn Kommune og initiativtager til kommunens UTH-klinik:

#### *Hvordan fandt du på at tage initiativ til en UTH-klinik i Frederikshavn Kommune?*

Initiativet skyldtes et presserende behov fra kommunens personale i forhold til at få etableret et samarbejde med områdets øvrige sundhedsaktører om utilsigtede hændelser, der opstår i forbindelse med sektorovergange. Med udgangspunkt i tidligere erfaringer med en virtuel demensklínik, hvor koordinering af patienters demensbehandlingsforløb koordineredes af forløbets mange aktører i faste rammer opstod idéen om en UTH-klinik hos en af egnens praktiserende læger, Peter Gaardbo Simonsen.

#### *Hvorfor bad du apoteket deltage i UTH-klinikken?*

Apoteket kom til at indgå i UTH-klinikkens arbejde, da et apotek var involveret i en kompliceret utilsigtet hændelse, hvor svigt i flere sektorer endte med i sidste ende at have ganske alvorlige konsekvenser for en patient. Apoteker Preben Smed

Jeppesen har siden da deltaget i UTH-klinikkens arbejde som repræsentant for apotekerne i Frederikshavn Kommune.

#### *Hvad er det apoteket - set fra din side af bordet - kan bidrage med?*

Apoteket kan i arbejdet med utilsigtede hændelser bidrage med hvilke problematikker, der gør sig gældende, når man ser samarbejdet mellem de forskellige sektorer fra en apotekers øjne. Derudover kan apoteket bidrage med løsninger på problematikker i andre sektorer. Eksempelvis kan dosisdispensering skabe øget patientsikkerhed i hjemmeplejens medicineringsprocedure.

#### *Hvilke perspektiver ser du for UTH-klinikken i fremtiden?*

UTH-klinikken er et pilotprojekt, der er med til at bane vejen for en organisering af arbejdet med utilsigtede hændelser der implicerer flere sektorer, samt utilsigtede hændelser der sker i selve overleveringen fra en sektor til en anden. De erfaringer, der gøres, bidrager til at udvikle samarbejdet og skabe større patientsikkerhed, når ansvaret for patienter overdrages mellem sektorer - uanset om klinikkonceptet bliver den måde, samarbejdet organiseres fremover, hvilket sagtens kan blive tilfældet.